

12. Луначарський А.В. Великий народний поет Тарас Шевченко / А.В. Луначарський. – К.: Вид-во АН УРСР, 1961. – 40 с.
13. Луначарский А.В. Собрание сочинений. Литературоведение. Критика. Эстетика: В 8 т. / А.В. Луначарский. – М.: Художественная литература, 1963-1967. – Т.7. Эстетика. Литературная критика. Статьи, доклады. – 734 с.
14. Любимов Л.Д. Искусство Древней Руси / Л.Д. Любимов. – М.: Просвещение, 1981. – 336 с.
15. Русанівський В.М. Культура українського народу / В.М. Русанівський. – К.: Либідь, 1994. – 266 с.
16. Руссо Ж.-Ж. Эмил, или о воспитании / Ж.-Ж. Руссо. – СПб., 1911. – 242 с.

References

1. Berlynskyi M.F. Istoriiia mista Kyieva / M.F. Berlynskyi. – K.: Naukova dumka, 1991. – 315 s.
2. Vidrozhennia i rozvytok kultury Ukrainy: problemy istorii, teorii i praktyky // Tezy dopovidei Vseukrainskoi naukovoï konferentsii. – K.: Drukar, 2003. – 170 s.
3. Gargai V.B. Povyshenie kvalifikatsii uchitelei v SSHA: sotsial'no-psikhologicheskii podkhod // Pedagogika. – 2002. – №7-8. – S.102-109.
4. Glass Dzh. Statisticheskie metody v pedagogike i psikhologii / Glass Dzh., Stenli Dzh. ; per. s angl. – M.: Progress, 1996. – 495 s.
5. Honcharenko S. Ne ruinyvaty, a reformuvaty / S. Honcharenko // Tovarysh. – 1997. – #25. – S.3.
6. Hrushevskiy M.S. Istoriiia Ukrainy-Rusi: V 11 t. / M.S. Hrushevskiy. – K.: Naukova dumka, 1994. – T.1. Do pochatku XI vika. – 684 s.
7. Dzhon D.Kh. Spolucheni Shtaty Ameryky / D.Kh. Dzhon // Sposterihach. – 2005. – № 5. – S. 11-19.
8. Kavkazskoi plennitse nynche ne veselo: N.Varlei o kino, o zhizni, o sebe // Pravda. – 1997. – 4.07. – S.6.
9. Karnegi D. Kak zavoevat' druzei i okazyvat' vliianie na liudei / D. Karnegi ; per. s angl. – Minsk: Belarus', 1990. – 215 s.
10. Kosiv M. Pro dukhovne plebeistvo i ne tilky / M. Kosiv // Kultura i zhyttia. – 1995. – № 27.
11. Lessing G.E. Laokoon, ili O granitsakh zhivopisi i poezii / G.E. Lessing ; per. s nem. – M.: Khudozh. lit-ra, 1957. – S.83
12. Lichnosti v mire iskusstva: V.Zaklunnaia // Tovarish. – 1997. – №13. – S.4.
12. Lunacharskiy A.V. Velykiy narodnyi poet Taras Shevchenko / A.V. Lunacharskiy. – K.: Vyd-vo AN URSSR, 1961. – 40 s.
13. Lunacharskii A.V. Sobranie sochinenii. Literaturovedenie. Kritika. Estetika: V 8 t. / A.V. Lunacharskii. – M.: Khudozhestvennaia literatura, 1963-1967. – T.7. Estetika. Literaturnaia kritika. Stat'i, doklady. – 734 s.
14. Liubimov L.D. Iskusstvo Drevnei Rusi / L.D. Liubimov. – M.: Prosveshchenie, 1981. – 336 s.
15. Rusanivskiy V.M. Kultura ukrainskoho narodu / V.M. Rusanivskiy. – K.: Lybid, 1994.
16. Russo Zh.-Zh. Emil', ili o vospitanii / Zh.-Zh. Russo. – SPb., 1911. – 242 s.

УДК 82-1+785

Палкіна Ірина Ігорівна
аспірантка, Національна академія
керівних кадрів культури і мистецтв

ЖАНР МЕЛОДЕКЛАМАЦІЇ В УКРАЇНСЬКІЙ РОК-МУЗИЦІ

Стаття присвячена використанню виконавського жанру мелодекламації у сучасній українській рок-музиці. Автор обирає для аналізу чотири тандеми поетів та музикантів: Юрія Андруховича та гурту "Karbido", Сергія Жадана та гурту "Собаки у космосі", Юрія Іздрика та проекту "Drumтиатр", Артема Полежаки з гуртом "Барабас". На основі проведеного аналізу визначені певні закономірності та спільні риси музично-літературних проєктів, зроблено висновок про актуальність жанру мелодекламації для сучасної української рок-музики.

Ключові слова: мелодекламація, рок-музика, рок-культура, поезія, сучасна українська література.

Палкіна Ірина Ігорівна, аспірантка, Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв
Жан мелодекламації в українській рок-музиці

Статья посвящена использованию исполнительского жанра мелодекламации в современной украинской рок-музыке. Автор выбирает для анализа четыре тандема поэтов и музыкантов: Юрия Андруховича и группы "Karbido", Сергея Жадана и группы "Собаки в космосе", Юрия Издрыка и проекта "Drumтиатр", Артема Полежаки с группой "Барабас". На основе проведенного анализа выявлены определенные закономерности и общие черты музыкально-литературных проектов, сделан вывод об актуальности жанра мелодекламации для современной украинской рок-музыки.

Ключевые слова: мелодекламация, рок-музыка, рок-культура, поэзия, современная украинская литература.

Palkina Iryna, postgraduate, the National academy of managerial staff of culture and arts
Recitation-genre to music in Ukrainian rock-music

A characteristic feature of rock culture, despite the seemingly nihilistic its nature, is the integration of the experience of other cultures and different arts. The rock musicians address classical and folklore music, poetry and theater as a guarantee of quality at the expense of such permanent makeup, and its existence at all.

The purpose of this publication is to study the genre's recitation of music in the modern Ukrainian rock music.

Today one of borrowed rock music phenomenon is recitation of music – reading poems to music. This concert genre is the most appropriate for the modern Ukrainian rock, the recitation of music, appearing in theatrical environments, evolving phenomenon of academic tradition, has great potential to enrich the rock art.

Experiments involving seemingly foreign to the rock art genres and forms were almost immediately after the emergence of rock music. For example, such genres as rock opera and concept album (which originated from the instrumental and vocal cycles Romantic era), appear less than a decade after the first rock 'n' roll.

Today in Ukraine there are many examples of poetic rock tandems, the best of which we believe are common creative of Yuriy Andruhovych and band "Karbido", Sergiy Zhadan and the band "Sobaky v Kosmosi", Yuriy Izdryk and the "Drumtyatr", Artem Polezhaka with the band "Barabas".

The result of collaboration Yuriy Andruhovych with polish band "Karbido", (their music is not the only rock) appears as a triptych of albums "Moonshine. Cinnamon. Absinthe", written and published in 2008, 2009 and 2011. The first album of cycle, which has Ukrainian and Polish versions, is a monolithic and consists of nine tracks. All poems included in the album are free verse that sound during meditative, minimalistic accompaniment. Poetic material for the album "Cinnamon" is taken from the book "Exotic birds and plants" and, unlike the previous one, consists of accentual-syllabic verse. At the same time, the musical language of the cycle is complicated and significantly expands the style aspect. The final part of the series "Moonshine. Cinnamon. Absinthe" is the clearest example of the use polystylism in trilogy.

The results of the creative tandem of Sergiy Zhadan and the group "Sobaky v kosmosi" at this moment just deducted three albums (respectively – three concert programs): "Sports Club of the Army" (2008), "The weapon of the proletariat" (2012) and "Fight for Her" (2014). "Sports Club of the Army" consists of seven verses and the final number "Galya" performed by female folk Ukrainian song "Why do not you come." Most of the poems of Sergiy Zhadan, which were included in the album, are free verse, which reading on the background of primitive music parody (Zvenimir Babak), nostalgic ("Nataha"), dance ("Boxers") or mock-mourning ("Dimple") character. The album "Sports Club of the Army" is social in content. Sergiy Zhadan describes stories of addicts, migrant workers, athletes, poets as typical representatives of modernity. If the "Sports Club of the Army" consists almost entirely of free verse, the next two albums based purely on rhyming poetic material. In general, "Weapon of the proletariat" (2012) and "Fight for Her" (2014) are similar in structure and content and have distinct political content, with introduction of variable-improvised topical text, depending the time and place of performance of the band, and an unexpected ending.

The poet Yuriy Izdryk picked general wave of interest literary and musical projects in 2010 with musician Gregory Semenichuk founded the project "Drumtyatr" in which he not only reads poetry, but also plays the bass guitar. An exceptional musicality Izdryk's manner of writing (especially since poetry), his meditative style reading wonderfully combined with a mixed style of music. "Drumtyatr", that has features electronic music, kraut rock, post-rock, rap and dubstep.

In 2011 was released a joint album of poet Artem Polezhaka and band "Barabas" called "Spring. Love. Polezhaka", where there is a strengthened role of music (compared with projects Y. Andruhovych and S. Zhadan).

Increased interest of poetry plenty of audience in different periods, leading at first to its public readings (concert performance poetry), and then – to new forms of synthesis with other arts, particularly music. Native poets actively work with rock musicians in the form of readings of poems to music.

Most supporters of collaboration with musical bands were representatives of the "first tier" of modern Ukrainian literature by Ivano-Frankivsk (Y. Andruhovych and Y. Izdryk) and Kharkov (S. Zhadan and A. Polezhaka) schools. Poets in similar projects use as accentual-syllabic verse and free verse (even if they are not typical for them, as is the case with Artem Polezhaka).

Reading poems to music in modern terms-round attraction to synthesize a variety of genres, styles and forms of art has a great potential and broad prospects for development.

Key words: recitation-genre rock-music, rock culture, poetry, modern Ukrainian literature.

Характерною рисою рок-культури, попри на перший погляд нігілістичний її характер, є інтегрування досвіду інших культур та різних видів мистецтв. Звернення рок-музикантів до класики і фольклору, поезії та театру є запорукою як якості року за рахунок подібного постійного підживлення, так і його існування взагалі.

Метою даної публікації є дослідження та визначення актуальності виконавського жанру мелодекламації у сучасній українській рок-музиці.

Експерименти із залученням на перший погляд "чужорідних" для рок-мистецтва жанрів та форм почалися майже одразу після виникнення рок-музики як такої. Приміром, такі жанри, як рок-опера і концептуальний альбом (що зародився від інструментальних та вокальних циклів епохи Романтизму), виникають менш ніж за десятиліття після першого рок-н-ролу.

На сьогоднішній день одним із запозичених роком феноменів, який дає йому змогу розвиватися, є мелодекламація – читання віршів під музику. Саме цей концертний жанр є максимально доречним для сучасного вітчизняного року: мелодекламація, з'явившись у театральному середовищі, розвиваючись як явище академічної традиції, має великі можливості для збагачення рок-мистецтва. Також зазначимо, що у ХХ столітті читання віршів під музику активізувалося у періоди масового захоплення поезією як такою та її публічним виконанням – тобто на початку ХХ століття у середовищі поетів-футуристів та у 1960-ті роки, пов'язані з "шістдесятниками". Феномен масової зацікавленості поезією повною мірою відродився на перетині ХХ та ХХІ століть. Поетичні читання стали повноправним видом мистецьких заходів, охоплюючи дуже різну аудиторію: від "типових" читачів поезії, яскраво виражених інтелектуалів – до "випадкових" слухачів, від молоді до людей поважного віку. Неабиякою строкатістю вирізняються і самі заходи: поети читають свої вірші звідусіль: від камерних аудиторій на кшталт музеїв, літературних кафе, книгарень, тощо, до сцен у великих приміщеннях або ж просто неба. Окрім масштабних фестивалів "Meridian Czernowitz" (Чернівці) та "Київські лаври" (Київ), левова

частка програми віддається поезії на літературно-видавничих (таких як "Форум видавців" у Львові, "Книжковий арсенал" у Києві тощо) та великій кількості загальномистецьких фестивалів і проектів.

Отже, на початку XXI століття в Україні явище читання віршів під музику відроджується, широко розповсюджується і якісно зростає у межах культури третього пласту, зокрема – у рок-культурі. З одного боку, подібний синтез видається закономірним через відкриту і демократичну природу року: активне залучення мистецьких напрацювань "ззовні" є однією з головних його ознак. Водночас спостерігаємо руйнування синкретичного первеня рок-мистецтва, у якому спочатку були відсутні розподіли на кшталт "композитор-поет" або ж "автор-виконавець": автор (навіть якщо у його ролі поставала не одна особа, а колектив) був одночасно і творцем, і виконавцем твору.

Для читань під музику рок-музиканти замість використання власного матеріалу не тільки звернулися до творчості професійних поетів, а й напругу почали з ними співпрацювати, що свідчить про прагнення високої якості мистецького доробку.

На сьогоднішній день в Україні є чимало прикладів поетично-рокових тандемів, найяскравішими з яких, на нашу думку, є спільна творчість Юрія Андруховича і гурту "Karbido", Сергія Жадана та гурту "Собаки у космосі", Юрія Іздрика та проекту "Drumтиатр", Артема Полежаки з гуртом "Барабас".

Результат співпраці Юрія Андруховича з польським гуртом "Karbido" (музика якого не є чистим роком) постає у вигляді триптиху альбомів "Самогон. Цинамон. Абсент", записаних і виданих у 2008, 2009 та 2011 роках відповідно. Перший альбом циклу, що має українську і польську версії, складається з дев'яти треків і є монолітним, якщо не враховувати заключний номер-сюрприз, у якому Юрій Андрухович у супроводі гурту співає українську народну пісню "Зелена ліщинонько". Інші вісім творів – верлібри (окрім білого вірша "Козак Ямайка"), що звучать під медитативно-мінімалістичний акомпанемент. Напрочуд цікавим є другий вірш "The Very Best Of Tabloids", у якому на фоні примітивно-саркастичних ударних та дисонансних пасажів переліковуються химерні новини, одна з яких дала назву альбомові: "Самогонна трагедія не навчила нічому".

Поетичний матеріал до альбому "Цинамон" взятий зі збірки "Екзотичні птахи та рослини" і, на відміну від попереднього, складається із силабо-тонічних віршів. У той же час музична мова циклу ускладнюється та значно розширюється у стильовому плані. Разом зі звичними арт-роковими акомпанементом композиції в альбомі побудовані суто на звуконаслідуванні та шумах ("Підземне Зоо"), хорошему академічному ("Зміна декорацій") або фольклорному ("Весна виникала, де тільки могла") співи а сарелла. Центром платівки є твір "Танго Біла Троянда", у якому поет в останніх рядках кожної строки (що відіграють роль приспівів) переходить на спів. Окрім дванадцяти композицій всередині альбому, до "Цинамону" входить бонус-трек "Індія" – двадцятихвилинна композиція з алюзіями на давньоіндійські раги.

Заключна частина циклу "Самогон. Цинамон. Абсент" – найяскравіший зразок використання полістилістики у трилогії. В одному альбомі співіснують народний мелос, рифи рок-гітар та авангардні атональні пасажі; тексти написані як українською (включаючи діалект у "Ой, піду я до леса"), так і іншими мовами – польською, італійською, англійською, німецькою та вигаданою. На платівці "Абсент" присутня також інструментальна композиція "Вальс чорнокнижників" – мінімалістична композиція, кожен такт першої частини якої складається з репетиції трьох четвертних нот, зіграних "в унісон" ударними і скреготливою скрипкою. Проте, не дивлячись на стильову різноманітність "Абсенту", він є повноцінним концептуальним альбомом, бо написаний за мотивами роману Ю. Андруховича "Перверзія".

Результати творчого тандему Сергія Жадана та гурту "Собаки в космосі" на даний момент так само вираховуються трьома альбомами (відповідно – трьома концертними програмами): "Спортивний клуб армії" (2008), "Зброя пролетаріату" (2012) та "Бийся за неї" (2014).

"Спортивний клуб армії" складається з семи віршів і заключного номеру "Галя", виконаного жіночим фольклорним ансамблем української народної пісні "Чом ти не прийшов". Більшість поезій Сергія Жадана, що увійшли до збірки – верлібри, які без жодного натяку на ритмічність, вільно читаються на фоні музики примітивно-пародійного ("Звенімір Бабак"), ностальгійного ("Натаха"), танцювального ("Боксери") або пародійно-траурного ("Жмур") характеру. У творі "Воєнкомат" музично-поетичний діалог інший: вербальний текст, що читається у тиші, періодично переривається "вторгненням" рифів жорсткого гітарного панк-року. Єдиним силабо-тонічним віршем в альбомі "Спортивний клуб армії" є "Торчок", для музичного втілення якого "Собаки в космосі" звернулися до стилю регі. Також "Торчок", окрім ритмічності і римованості у вірші, відрізняється від решти матеріалу збірки наявністю вокальних фрагментів (якщо не брати до уваги пісню "Чом ти не прийшов" у фінальному та її фрагмент у передостанньому номерах). Співається тільки пряма мова ліричного героя.

Альбом "Спортивний клуб армії" є соціальним за своїм змістом. У ньому Сергій Жадан описує історії з життя наркоманів, гастарбайтерів, спортсменів, поетів, як типових представників сучасності. За ідейними та стильовими ознаками спільна творчість С. Жадана та "Собак в космосі" перегукується з кінозбіркою "Мудаки. Арабески" та творами художників-жлобістів (І. Семесюка, А. Єрмоленка та ін.). "Спортивний клуб армії" (як і два наступні спільні альбоми музикантів та поета) можна назвати музично-поетичним аналогом жлоб-арту – напрямку в українському мистецтві (спочатку – образотворчому), що виник у середині 2000-х років як реакція на "ніщивний вплив масової культури на формування і виховання сучасного індивідууму, різні форми соціальної, професійної та інтелектуальної мімікрії, що ставлять на меті підвищення коефіцієнту власного споживання" [3].

Якщо "Спортивний клуб армії" майже повністю складається з верлібрів, то два наступні альбоми побудовані суто на римованому поетичному матеріалі. Взагалі "Зброя пролетаріату" (2012) і "Бийся за неї" (2014) схожі між собою за структурою та змістом: складаються з одинадцяти та десяти треків відповідно, мають яскраво виражений політичний зміст, кожний альбом має вступ зі змінно-імпровізаційним злободенним текстом, що залежить від часу та місця виступу гурту, та несподіваний фінал. Проте твори з останнього альбому важко визначити як читання під музику – композиції скоріше тяжіють до речитативних пісень; у кожній з них можна виділити приспів – повторюваний чотиривірш (переважно), що наспівується або масово скандується. Подібний речитатив спостерігаємо і у "Зброї пролетаріату": це відомий вірш "Триста китайців", чотири рядки якого повторюються кілька разів, перериваючи поетичну оповідь автора, таким чином відіграючи роль приспіву:

"Триста китайців до Буда-Будапешту
Триста китайців до Буда-Будапешту,
Триста китайців до Буда-Будапешту.
Перші на місці, підтягнуться і решта".

Порівняно із "Спортивним клубом армії", стильова палітра "Зброї пролетаріату" дещо розширилася: до панку і регі додається диско (особливо у творі "Come on") та елементи клубної електронної музики (як вступ і програші з "космічним" звучанням у "Триста китайців"). "Собаки в космосі" опановують техніку використання звуконаслідування: текст вірша, однойменного за назвою з альбомом, починає звучати на фоні вистукування S.O.S. азбукою Морзе. У збірці присутні як вірші з чітким ритмом і римами, які поет виконує близько до речитації, так і "фірмові" жаданівські вірші з довгими рядками, під час прослуховування яких рима не одразу є помітною.

Останні треки у "Зброї пролетаріату" та "Бийся за неї", як і у першому альбомі, вельми "вибиваються" із загального настрою. Другий диск завершується серйозним ліричним віршем "Жінка" ("Хай забуває про все, хай забуває навіть про мене / Лише про мене хай забуває в останню чергу"); третій – трагічним віршем "Марат". Характерно, що в обох випадках різка відмінність поетичного матеріалу жодним чином не вплинула на характер акомпанементу.

Поет Юрій Іздрик, підхопивши загальну хвилю зацікавлення літературно-музичними проектами, у 2010 році разом з музикантом Григорієм Семенчуком заснував проект "Drumтиатр", у якому не тільки читає вірші, але й грає на бас-гітарі. Неабияка музичність манери письма Іздрика (тим паче, поетичного), його медитативний стиль читання дивовижно поєднуються зі змішаним стилем музики. "Drumтиатр" має риси електронної музики, краут-року, пост-року, репу, дабстепу, а в одному з інтерв'ю він визначений як "літературно-музичний психоделічний балаган" [4].

Дійсно, весь творчий доробок "Drumтиатру" пронизаний психоделічністю. Навіть іронічний вірш-присвята "Оксана Забужко" ("Осіньна осанна Забужко Оксані") за рахунок коротких рядків, витриманих у одному ритмі, кожен з яких закінчується різними римами на слово "Забужко", звучить доволі медитативно. У деяких аудіоверсіях віршів повторювані їх частини у рефренах звучать подібно мантрам. Найяскравіші з них – "РимуРим" ("Риму рим, херувіму – херувім, / Кролікам – свободу, дівочкам – дим, / Мусору – патрон, депутату – гранату, / Треба пам'ятати – за все буде відплата") та "Горілка. Яд." ("Для всіх тупих і для маленьких малят / Я вкотре говорю: горілка – яд. / Ну і інші похідні – пиво, кон'як. / Алкоголь – найгірший солдат і жорсткий джихад").

У свою чергу, психоделічність "Drumтиатру" досягається кількома найбільш вживаними гуртом та яскраво вираженими музичними способами. Одним з них є специфічний акомпанемент, що вводить слухача у потрібний стан. Зазначимо, що у кожній композиції він різний. Наприклад, вірш "Де ти літаєш" звучить під простий, на перший погляд, ритмічний малюнок з двох восьмих і чверті, який за умови тембру жорстких ударних та імітації плеску є алюзією на мерк'юрівське "We Will Rock You"; потрібної атмосфери віршу "Че Гевара" надають африканські ритми етнічних ударних, а "стрьомність" "Стрьому" посилює атональна тема вступу, виконана синтезованим "космічним" тембром.

До другого музичного способу досягнення трансності, повною мірою використаного гуртом, віднесемо спецефекти. Окрім використання немусичних звуків (як дитячих моторошних криків у "Жидобандерівці"), музиканти активно використовують ефект відлуння, при якому вірш накладається сам на себе і звучить каноном ("Кобзарика", "Горілка. Яд", "Юля"). У свою чергу, в шестихвилинній "Оксанці" (єдиний верлібр, використаний у проекті), а також у творах "Джихад" та "I.P.A.", завдяки зміні звичного балансу для вокально-інструментальної (у даному випадку "декламаційно-інструментальної") музики та обробці голосу, поезія відходить на другий план, стає тлом, одним з елементів музичного твору, і несе скоріше сонорне навантаження, ніж виконує змістову функцію.

Як не дивно, але і Юрій Іздрик, соціальна спрямованість поезії якого вельми нівелюється відходом у психоделічність, теж потребує у своїй музично-літературній творчості суто ліричних пауз. Такою є "Говори зі мною (Молитва)". Музичне втілення композиції витримано у стилістиці гурту, про що свідчить і акомпанемент, і "сомнамбулічне" "напівнаспівування" тексту (у кожному третьому рядку навіть присутній умовний стрибок інтонації з II на V ступінь), але за своїм вербальним текстом вона є інтимним зворушливо глибоким монологом.

У 2011 році вийшов спільний альбом поета Артема Полежаки і гурту "Барабас" під назвою "Весна. Любов. Полежака", у якому спостерігається посилена роль саме музичного начала (порівняно з

проектами Ю. Андруховича та С. Жадана). Під час читання поетом більшості віршів, що увійшли до збірки, контрапунктом до вербального тексту звучать остинатні теми, які не відіграють ролі акомпанементу, а здебільшого є рівнозначними до віршів. Виключенням слугує композиція "Клава", у якій вербальний текст "начитується" під акомпанемент акустичних барабанів, а після кожних чотирьох рядків звучить вигук жіночого імені, що є своєрідним приспівом. В інших випадках мелодичний матеріал творів або співається ("Купи мене, мила", "Поет-підарас", "Привид Барака Обама", "Моя країна", "М2 естрада"), або є інструментальним ("Двоглавий Христос", "Потап і Настя", "Аднакласнікі.ru"); теми до нього у деяких випадках є цитуванням популярних мелодій: в "Аднакласнікі.ru" використовується програв пісні "Satisfaction" гурту "Benni Bennassi", музична складова композиції "Двоглавий Христос" побудована на темі Енніо Моріконе до фільму "Хороший, поганий та злий", у "М2 естрада" цитується "Марш трійці" Олександра Зацепіна з "Операції Ї", а "Осіньна фантазія або Балада про двох хасидів" починається з виконання "Хава Нагіла" чоловічим хором, після чого вірш читається на фоні "7.40". Також у деякій мірі цитуванням можна вважати низхідний гамоподібний сигнал під час голосування у Верховній Раді, з якого починається твір "Зроби мені імпічмент".

Вірші до композицій "Потап і Настя" та "Аднакласнікі.ru" є верлібрами, що не характерно для поета. Вірш "Видатний український поет", хоча і входить до альбому, звучить у тиші. Ліричним відступом, зовсім не схожим ні на концепцію збірки, ні на поезію А. Полежаки, є вірш "Коли ти повернешся" з фортепіанним акомпанементом у стилі жіночого софт-року. Так само, як твір "Вони кажуть" (верлібр з блюзовим фортепіанним акомпанементом), що не увійшов до альбому, "Коли ти повернешся" є "миттевим нападом ліричності" іронічного "плакатного" поета.

Підвищена зацікавленість поезією великою кількістю аудиторії у різні періоди призводить спочатку до її публічних читань (концертного виконання віршів), а потім – до нових форм синтезу з іншими видами мистецтва – зокрема, з музикою. Вітчизняні поети активно співпрацюють з рок-музикантами у формі читань віршів під музику. Подібний симбіоз вигідно репрезентує соціальну лірику: музика підсилює "плакатність" віршів-маніфестів, робить їх ще більш доступними для слухача.

Найбільшими прихильниками співпраці з музичними колективами виявилися представники "першого ешелону" сучасної івано-франківської (Ю. Андрухович, Ю. Іздрик) та харківської (С. Жадан, А. Полежака) шкіл. Поети у подібних проектах використовують як силабо-тонічні вірші (які читаються або в одному темпоритмі з музикою – наближаючись до репу, або поліритмічно та поліметрично з акомпанементом), так і верлібри (навіть якщо вони не є для них характерними, як у випадку з Артемом Полежакою). Також за усіма законами жанру концертних виступів, яким би не був ступінь жорсткої іронії та цинічного сарказму переважної більшості поетичного матеріалу, в альбомі (або у концертній програмі) обов'язково присутній серйозний вірш філософського ("Марат" у Сергія Жадана та "Just in between" Юрія Андруховича) або інтимно-ліричного ("Жінка" Сергія Жадана, "Коли ти повернешся" та "Вони кажуть" Артема Полежаки, "Говори зі мною" Юрія Іздрика) спрямування. Подібного ефекту щоразу досягає на своїх концертах дніпропетровський гурт "Гражданин Топинамбур", завершуючи сатиричний (подекуди пародійний) виступ, подібний до буфонади, піснею-сповіддю "Знакомьтесь" ("Знакомьтесь, это мой внутренний мир, / Он соткан из чёрных дыр / И нескольких полюсов / Под толстою кожей ... Знакомьтесь, это моя глубина / И сверху до самого дна/ Она никому не видна, / Упрятана прочно"), сприйняття якої значно посилюється за рахунок контексту.

Читання віршів під музику у сучасних умовах всебічного тяжіння до синтезування різноманітних жанрів, стилів та видів мистецтва має великий потенціал та широку перспективу розвитку.

Література

1. Євтушенко О. Легенди химерного краю. Українська рок-антологія / О. Євтушенко. – К. : Автограф, 2004. – 296 с.
2. Мешкова А.С. К вопросу о "музыкальном произведении" в рок-культуре / А.С. Мешкова // Вестник Челябинского государственного университета. – 2007. – № 8. – С. 151-156.
3. Мухарський А. Жлоб. Жлобство. Жлобизм / А. Мухарський [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.antins.net/?page_id=501&lang=uk.
4. Шешуряк Н. DrumTyAtr: дайте Іздрику травы / Н. Шешуряк [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://kievreport.com/music/132>.

References

1. Yevtushenko O. Lehendy khymernoho kraiu. Ukrainska rok-antolohiia / O. Yevtushenko. – K. : Avtohrاف, 2004. – 296 s.
2. Meshkova A.S. K voprosu o "muzykal'nom proizvedenii" v rok-kul'ture / A.S. Meshkova // Vestnik Cheliabinskogo gosudarstvennogo universiteta. – 2007. – № 8. – S. 151-156.
3. Mukharskyi A. Zhlob. Zhlobstvo. Zhlobizm / A. Mukharskyi [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: http://www.antins.net/?page_id=501&lang=uk.
4. Sheshuriak N. DrumTyAtr: daite Izdryku travy / N. Sheshuriak [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: <http://kievreport.com/music/132>.